

i hauria donat un mot en *-na* i en *é* (de fet, port. *sé-jana*, amb el sentit aràbic)

Tampoc a l'ètimon *SEDICU* del fr. *siège*, o *señica*, com suggerí Rokseth (*Rom* XLVII, 537) seguint una vaga i imprecisa insinuació del *REW*, que tampoc corresponia al sentit i no donava compte de la *i* (cf. *metge*, *beretge*) ni de la *-j*-simple antiga (ja no cal recordar una bajanada de Griera, després de la rotunda i sumària refutació de Krüger, *VKR* VIII, 356, i de la meua nota).

En notes del *BDC* (xix, 1931, 36, i xxiv, 77, cf. *Top Hesp* II, 178-180) vaig anar encarrilant el problema, deixant establert que el sentit primitiu era 'fossa, cavitat subterrània' en general, i que el mot havia de tenir un ètimon amb *ē* probablement, i amb seguretat un consonantisme medial simple *-i-* (o si per cas els seus equivalents pre-romànics *-ɪ-*, *-gɪ-*), no pas un grup dental+velar: era el procés de *correja*, *caliça*, *miça*, *desiça*, *plaja*, *lleja*, *suja*, *farrage*, *estotja*, *imatge* > *correja*, *caliça*, *miça*, *desiça*, *plaja*, *lleja*, *suja*, *farratge*, *estotja*, *imatge* (estudiat després en *LleuresC*, 260), en virtut del qual la *j*-simple postònica s'ha convertit generalment en *-tj-* en la quasi totalitat del territori de la llengua, conservant-se però com a *ž* a les comarques gironeses i alguna altra dels Pirineus orientals: per això s'havia mantingut fins avui la *-j-* en el cas de la Serra d'En-Sitja, testimoni cabdal en aquesta qüestió, i és inequívoca la prova que aporta la forma *cia* de Ribagorça, on la *-j-* s'havia de presentar en forma de *ç* (i per tant fondre's amb la *i*), però una *tj* originària hauria estat *ç* com pertot; i on la *c* i la *s* es distingeixen encara fins avui. A aquestes conclusions s'adheriren tots els crítics que n'han parlat: Krüger, Hubschmid, Moll (*AlcM*), Bastardas-Bassols etc.

Llavors s'anà veient aviat que el mot no era tan exclusivament català com s'havia cregut. En llengua d'oc fou un mot decadent que no trigà gaire a desaparèixer, però no sense deixar alguns rastres. L'usava encara el trobador Raimon Feraut, en la seva clàssica *Vida de Sant Honorat*: una *tosa* 'noia, donzelleta' comprometedora, el criminal va per matar-la: «estégner-la vay, mantenent: / en sa *cieya* la vay gitar, / en d'ordí la vay soterrar» (LXXIII, 13, c. *PSW* II, 328b), o sigui 'ofegant-lo tot seguit', va per llançar-la en la seva sitja, i per colgar-la d'ordí!: no ho entengué el modern publicador Sardou, tant el mot està oblidat allà pertot. R. Feraut escrivia a la fi del S. XIII a Provença (alguns el creuen nicenc), en tot cas no era de l'Oest (potser de cap a les Illes de Lerins, prop de Cannes, on hi ha la tradició i la devoció de St Honorat). Però en altres zones occitanes, el mot no havia mort tan de pressa ni del tot. Ja el 1935, havent llegit el meu article el bon filòleg occità, carcassès, Louis Alibert em comunicava que *siejo* encara era prou viu cap a la seva ciutat de Montreal, en el sentit de «silos», i així ho posà en forma normalitzada *cieja* f. en la *Gramatica Occitana* (II, 167); després en publicà una nota «*Cièja: silo en languedocien*» en la *Revue Intern. d'Onomast* VI (1954), 99-100.

Formes occitanes precioses perquè, amb llur *ie* con-

servada, comprovaven en forma esclatant la meua intuïció de 1931 que el vocalisme etimològic del mot havia de ser *ē* diftongada en *ie* davant palatal, i amb la reducció ulterior a *i* pròpia del català, ni més ni menys com en *MÈDIA* > oc. *mieja*, cat. *mija*

Aquest vocalisme es confirmava per altres bandes: en un passatge del *Blanq*, *ciça* és la lectura del ms. bàsic, però el ms. occità P, la llengua del qual correspon a la zona Narbona-Tolosa-Montpeller, porta *sieja* en cinc o sis casos seguits, com «se marvellà com havia lexada buyda de blat la *ciça* (A): la *sieja* (P)» (veg. la 2.ª ed. de Galmés II, 36.18 etc; 1.ª ed., pp. 215 i 216). AntThomas, després de Nicolau d'Olwer, aportà al *Bull. du C «cigias de novo factas»* en un doc. de 1341 del monestir de La Prouille, a l'Erau: on ja Thomas i el publicador JGiraud s'adonen que vol dir «silos». Però de nou tenim *e* o *ie* en altres textos llgd.: «dat unum porcum propter *ceguas*» l'any 1140 en el cartulari de Gelona (Erau), i *setgia* «silos» en un inventari narbonès de 1348. En fi sembla que també hem de posar aquí *cea* en el Forez a. 1417, on Du C. no sabé veure més que «murus, paries», però es deu tractar de la sitja en la muralla d'un castell, com ja n'hem vistes tantes.

Queden després NLL, com ja en va adduir alguns Alibert: en part es tracta del col·lectiu corresponent al nostre *Sitjar*, *Sitjars*: *Sitjàs* és un mas del terme de Saint Clement en el N de l'Erau (prop de Matelles), *Sitjàs* en molí damunt el Lez en el cantó de Montpeller (EThomas, *DictTop Hérault*, s. v.); *Sejàs*, un mas a Montrodar, ja documentat com *Seğas* o *Sejas* en els anys 1277 i 1307: el col·lectiu en *-às* no seria conciliable amb un nom gal de fortalesa. I en el terme de Dinha, cap. dels Basses-Alpes, hi ha *Les Sièyes*, on també l'article s'oposa a veure-hi un nom purament gal de fortalesa, i la grafia antiga, constantment amb *c*-acaba de provar que això és impossible: *Las Cieyas* ja apareix c. 1200, *Cieae* el 1309; trec algunes d'aquestes dades d'una oportuna nota de JHubschmid en la *Rev Int d'Onom* VI, 177-179.

Cap a ponent el mot s'estenia més enllà de la frontera lingüística. Ribagorça, pertanyent encara quasi tota al domini català, presenta el mot reduït a *cia*, com cal esperar, puix que allà es diu *roja*, *puja*, *rai*, *raia(r)* per *roja*, *puja*, *raig*, *rajat*, i per consegüent *pja* de *ĒDIA* després de ser *pja* hi apareix reduït a *pja* (i *piar* 'lligar'), i en lloc de 'mitja' s'hi havia usat *mja*, encara conservat a la toponímia. Allà, en efecte, com a designació de la 'sitja de gra' sentim *sia* a Albelda, i *sija* (encara fins avui) a Algaió (1956), pobles on *c* i *s* sonen igual, però *θia* a Sant Esteve de Llitera (1956), encara de llengua catalana però que ja distingeix les dues consonants, pronunciant-ho amb el so de la *z* castellana, sense que mai en aquesta zona fronterera s'hagin confós la *c*^o i la *s* de la llengua originària (cf l'estudi d'*EntreDL* I, 15-16n, 50, mapa II de la p. 108). Així segueix cap al Nord, si bé la vall de Benasc torna a confondre *s* i *c*, com a tot el català modern en general; i allà tenim el mot amb el significat originari de fossa natural: *sia* a Gavàs (1965), designant els avencs (que